

QMD

สำนักพัฒนาคุณภาพและระบบบริหาร

Office of Quality and Management System Development

ฉบับที่ 6 (ตุลาคม 2553)

<http://qmd.skru.ac.th/>

เกร็ดความรู้จากสำนัก

ประเพณีบุญเดือนสิบ เกิดขึ้นจากความเชื่อในชนบทรอบนอกระแวงวัฒนธรรมประเพณีนิยมสืบทอดแนวคิดจากอินเดียเมื่อพุทธศาสนาเผยแผ่เข้ามาสู่ประเทศไทยทางภาคใต้ ที่ว่า บรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้วยังต้องใช้เวรกรรมอยู่ในยมโลกและจะกลับมาเยี่ยมญาติหรือครอบครัวของตนในช่วงแรม 1 ค่ำ เดือน 10 ถึง แรม 15 ค่ำ ซึ่งทำให้เกิดมีการทำบุญทำทานอุทิศส่วนกุศลให้แก่บรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว โดยสมัยนั้นมีศูนย์กลางแหล่งอารยธรรมที่เมืองนครศรีธรรมราช ชาวเมืองนครศรีฯ จึงรับเอาวัฒนธรรมประเพณีทำบุญเดือนสิบไว้ แล้วแผ่กระจายไปยังจังหวัดอื่น ประเพณีบุญเดือนสิบนี้ไม่ได้มีเฉพาะจังหวัดในทางภาคใต้เท่านั้น แต่ยังมีทำกันในจังหวัดทางภาคเหนือ จะเรียกว่า “งานบุญตานก๋วยสลาก” และในภาคอีสานเรียกว่า “งานบุญข้าวสาก”

ในวันงานจะถือเป็นเสมือนวันรวมญาติที่จะทยอยกันมาร่วมกันทำบุญ “รับตายาย” ตั้งแต่วันแรม 1 ค่ำ เดือน 10 ไปจนถึงวันแรม 15 ค่ำ ซึ่งถือเป็นวันสุดท้ายที่บรรพบุรุษของครอบครัวตนจะต้องกลับมาเยี่ยมโลกโดยจะร่วมกันทำบุญครั้งสุดท้ายที่เรียกว่า “ส่งตายาย” ซึ่งถือเป็นวันสำคัญที่สุด

สำหรับสำหรับอาหารที่จัดไปทำบุญมักจะเป็นชุดทองเหลืองหรือภาชนะจัดของที่ใส่ไว้ เป็นชั้นหรือเป็นชุดโดยชั้นล่างสุดจะใส่ข้าวสาร อาหารแห้ง หอม กระเทียม ชั้นถัดไปเป็นผลไม้และของใช้ประจำวันส่วนชั้นบนสุดใส่ขนมที่เป็นเอกลักษณ์ของงานบุญเดือน 10 ซึ่งขาดไม่ได้ มีอยู่ 5 ชนิด คือ ขนมลา ขนมพอง ขนมบ้า ขนมดีซำ และขนมกง ซึ่งขนมทั้ง 5 ชนิดนี้จะมีความหมายแตกต่างกัน คือ

- ขนมลา** เปรียบเสมือนเสื้อผ้าเพื่อให้ผู้ตายสวมใส่ในนรกภูมิ
- ขนมพอง** เปรียบเสมือนแพให้ผู้ตายใช้เป็นพาหนะข้ามห้วยแห่งทุกข์และบาปหรือเวรกรรมต่าง ๆ
- ขนมบ้า** เปรียบเสมือนการเล่นที่ให้ผู้ตายเล่นเช่นสะบ้า
- ขนมดีซำ** เปรียบเสมือนเบี้ยหรือเงินที่ให้ผู้ตายใช้ในระหว่างใช้เวรกรรมในนรกภูมิ
- ขนมกง** เปรียบเสมือนเครื่องทรงหรือเครื่องประดับเพื่อให้ดูภูมิฐานและสวยงาม

ส่วนอาหารดาวหวานอย่างอื่นที่จะมีเพิ่มเติมลงไปนั้นก็แล้วแต่จะพิจารณาว่าญาติพี่น้องที่ล่วงลับไปแล้วของตนจะชอบอาหารหรือขนมใด นอกจากอาหารแล้วยังนิยมใส่เครื่องใช้ไม้สอย อาทิ ด้าย เข็ม และเงินเหรียญ (ธนบัตรก็ได้) ลงไปในสำหรับตัว สำหรับอาหารที่จัดไว้ส่วนใหญ่จะจัดเป็น 2 ชุด ชุดหนึ่งเตรียมไว้เพื่อบำเพ็ญกุศลแก่บรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้วซึ่งจะนำไปบำเพ็ญที่ศาลาวัดและอีกชุดหนึ่งจะจัดเตรียมไว้สำหรับผู้เสียชีวิตที่ไม่มีญาติ หรือไม่มีใครทำบุญไปให้โดยจะตั้งก่อนทางเข้าวัดซึ่งจะเรียกว่า “ตั้งเปรต” หลังจากการบำเพ็ญกุศลเรียบร้อยแล้ว ผู้ที่เข้าร่วมพิธีก็จะเข้าแย่งอาหารที่เหลือจากการบำเพ็ญกุศลโดยมีความเชื่อว่าจะเหลือจากการเซ่นไหว้เปรตนี้ เป็นอาหารศักดิ์สิทธิ์ กินแล้วจะได้กุศลแรงและจะเป็นศิริมงคลแก่ตนและครอบครัว พิธีนี้ชาวนครศรีธรรมราช จะเรียกว่า “ชิงเปรต” หรือการแย่งอาหารจากเปรต นอกจากการทำบุญที่วัดแล้ว ทางราชการยังจัดให้มีการทำพิธีแห่เป็นทางรวมทั้งมีการละเล่นต่าง ๆ ควบคู่กันไปด้วย เช่น การแสดงโนราห์ หนังตะลุง และการแสดงพื้นบ้านอื่น ๆ

ภาพบรรยากาศการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ประจำปีการศึกษา 2552
วันที่ 23-24 กันยายน 2553

บรรณาธิการบริหาร

ผศ.ดร.พรเสด็จ อากาศนุกิต
ผศ.ณัฐมน เสมือนคิด

กองบรรณาธิการ

นางสาวกัญญาณี ชุนตุฤทธิ์
นางสาวจิรณีย์ หอยแก้ว
นางสาวสาวิตรี ทองหนู
นายเดชพงษ์ วุฒิโสภณ

ติดต่อ : สำนักพัฒนาคุณภาพและระบบบริหาร

โทร 074-336978, 074-336933 ต่อ 212